

Szanowny Panie Marszałku!

W nawiązaniu do pisma z dnia 3 grudnia 2014 r. (sygn. SPS-023-29737/14), dotyczącego interpelacji posła na Sejm RP pana Józefa Lassoty oraz grupy posłów w sprawie możliwości wykonywania usług ochrony fizycznej w niektórych miejscach publicznych przez kwalifikowanych pracowników ochrony wyposażonych w broń palną, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1099) pracownik ochrony przy wykonywaniu zadań ochrony osób i mienia ma prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej poza granicami obiektów i obszarów chronionych w przypadkach określonych w art. 45 pkt 1 lit. e oraz art. 47 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.), tj. odpowiednio gdy zaistnieją konieczność odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na bezpieczeństwo konwoju lub doprowadzenia oraz konieczność zaalarmowania lub wezwania pomocy albo oddania strzału ostrzegawczego. Mając powyższe na uwadze, należy podkreślić, że kwalifikowany pracownik ochrony fizycznej, realizując ochronę osób poza granicami wskazanych obiektów i obszarów, ma prawo użyć lub wykorzystać broń palną wyłącznie w dwóch spośród ww. przypadków. Skorzystanie z przedmiotowego prawa w sytuacji konieczności odparcia bezpośredniego bezprawnego zamachu na bezpieczeństwo konwoju lub doprowadzenia nie znajduje zastosowania do ochrony osób (wycieczek).

Natomiast w granicach chronionych obiektów i obszarów pracownik ochrony ma prawo do użycia lub wykorzystania broni palnej w przypadkach wymienionych w art. 45 pkt 1 lit. a–c i pkt 2 oraz art. 47 pkt 3 i 6 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, z wyłączeniem przypadków przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachów określonych w art. 45 pkt 1 lit. a–c tej ustawy. Zgodnie z art. 45 pkt 1 lit. a–c wskazanej ustawy broni palnej można użyć, gdy zaistnieje konieczność odparcia bezpośredniego bezprawnego zamachu na:

- a) życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
- b) ważne obiekty, urządzenia lub obszary albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
- c) mienie, który stwarza jednocześnie bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub wolności uprawnionego lub innej osoby, albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu.

Z kolei art. 45 pkt 2 ww. ustawy przewiduje możliwość użycia broni palnej w przypadku konieczności przeciwstawienia się osobie:

- a) niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni, materiału wybuchowego lub innego niebezpiecznego przedmiotu, którego użycie może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego lub innej osoby,

b) która usiłuje bezprawnie odebrać broń palną uprawnionemu lub innej osobie uprawnionej do jej posiadania.

Przedstawiając powyższe, warto zauważyć, że ustawa o ochronie osób i mienia przewiduje szerszy katalog przypadków uzasadniających użycie broni palnej przez pracownika ochrony w granicach chronionych obszarów i obiektów niż poza nimi.

Jednocześnie należy wskazać, że muzea i inne obiekty, w których zgromadzone są dobra kultury narodowej, podlegają obowiązkowej ochronie przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne lub odpowiednie zabezpieczenie techniczne (art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 lit. c ustawy o ochronie osób i mienia). Na terenie ww. obiektów przeważnie funkcjonują wewnętrzne służby ochrony, do których zakresu działania zgodnie z § 5 rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji z dnia 17 listopada 1998 r. w sprawie wewnętrznych służb ochrony (Dz. U. z 1999 r. Nr 4, poz. 31, z późn. zm.) należy:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa osób znajdujących się w granicach chronionych obszarów i obiektów jednostki,
- 2) ochrona obiektów, pomieszczeń i urządzeń jednostki przed dostępem do nich osób nieuprawnionych,
- 3) ochrona mienia jednostki przed kradzieżą, zniszczeniem lub uszkodzeniem,
- 4) konwojowanie mienia jednostki,
- 5) zapobieganie zakłóceniom porządku na terenie jednostki oraz powiadamianie kierownika jednostki o zdarzeniach powodujących naruszenie porządku,
- 6) ujawnianie faktów dewastacji mienia jednostki,
- 7) niezwłoczne powiadamianie organów ścigania o czynach przestępnych zaistniałych na terenie jednostki i zabezpieczanie miejsca ich popełnienia do czasu przybycia organów ścigania.

Ponadto, mając na uwadze, iż wskazane obiekty stanowią miejsca pamięci narodowej, jak również wartość i znaczenie zgromadzonych w nich dóbr dziedzictwa narodowego i kulturowego, za zasadny należy uznać pogląd, że podmiotowi zarządzającemu obiektem muzealnym nie można odmówić prawa do zarządzania bezpieczeństwem na terenie takiego obiektu. Byłoby przy tym przynajmniej wątpliwe wywodzenie w drodze ogólnej wykładni wniosku odmiennego, tj. uznanie, że podmiot zarządzający obiektem muzealnym jest w każdym przypadku pozbawiony prawa do zarządzania bezpieczeństwem na terenie takiego obiektu w zakresie dotyczącym możliwości wnoszenia broni palnej przez osoby uprawnione do jej posiadania także w miejscach publicznych – niekoniecznie w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą polegającą na ochronie osób i mienia.

Jednocześnie należy wskazać, że w ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych obowiązujący stan prawny w zakresie podniesionych przez państwa posłów zagadnień jest wystarczający. Dodatkowa ochrona osobista wskazanych w wystąpieniu uczestników wycieczek, wykonywana przez pracowników ochrony z zewnątrz, powinna ewentualnie następować na podstawie porozumień zawieranych na etapie ustalania organizacji wizyt zorganizowanych grup (wycieczek) z dyrekcją muzeum.